

31. mars 2017

# Kvartalsrapport



SpareBank  
MODUM



## Delårsregnskap per 1. kvartal 2017

### Hovedpunkter fra regnskapet per 31. mars 2017

- Resultat før skatt: 19,5 mill. kr ( 11,7 mill. kr)
- Forvaltningskapital: 7 624 mill. kr ( 6 991 mill. kr)
- Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt 10 364 mill. kr ( 9 260 mill. kr)
- 12 mnd. vekst i utlån inkl. overført til SpareBank1 Boligkreditt AS: 11,5 % (10,6 %)
- 12 mnd. vekst i innskudd: 2,8 % (11,7 %)
- Rentenetto: 1,70 % (1,78 %)
- Egenkapitalavkastning etter skatt: 6,4 % (4,1 %)
- Kostnadsprosent (ekskl. kurstap): 57,0 % (61,3 %)
- Kapitaldekning, 17,9 % (16,3 %)

Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor.

### God vekst og lønnsom underliggende drift 1. kvartal 2017

#### Hovedtrekk:

- Stabil inntektsutvikling i underliggende bankdrift.
- God soliditet, innskuddsdekning og tilgang på likviditet
- God utlånsvekst til personmarkedskunder

SpareBank 1 Modum oppnådde i årets tre første måneder et resultat på 14,6 mill. kr (8,6 mill. kr) og en avkastning på egenkapitalen på 6,4 % (4,1 %). Resultat før skatt ble 19,5 mill. kr (11,7 mill. kr). Resultatoppgangen sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak økte inntekter og reduserte tapskostnader.

#### Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjorde 31. mars 31,3 mill. kr (30,8 mill. kr). Det er kostnadsført 1,0 mill. kr i sikringsfondavgift klassifisert som rentekostnad i perioden (0,9 mill. kr). I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde rentenettoen i årets første tre måneder 1,70 % (1,78 %).

Rentenetto fra lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS inntektsføres som provisjonsinntekter. Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS har økt med 470,4 mill. kr fra første kvartal 2016. Per mars utgjør disse provisjonsinntektene 4,2 mill. kr (3,8 mill. kr). Provisjonsmarginen fra boligkredittselskapet var på 0,74 % ved utgangen av mars 2017 mot 0,70 % i mars 2016.

Netto renteinntekter inklusiv provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS viser en økning på 0,9 mill. kr sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Det er sterk konkurranse på utlån til bolig, og marginene på disse lånene er redusert de siste årene. I samme periode er innskuddsrentene til privat- og næringslivskundene satt ned, slik at økte innskuddsmarginer kompenserer for en del av marginbortfallet. Til tross for sterk konkurranse om boliglånskunder har vekst i brutto utlån vært på 11,5 % siste 12 måneder.

Per 31. mars har banken overført boliglån for 2 739,9 mill. kr til SpareBank 1 Boligkreditt (2 269,4 mill. kr). Boliglån som er godkjent for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde ved slutten av perioden 1 410 mill. kr.

## 1. kvartal 2017

### **Netto provisjonsinntekter**

Netto provisjonsinntekter utgjorde per 31. mars 12,7 mill. kr (11,1 mill. kr), en økning på 1,6 mill. kr. Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS er økt med 0,4 mill.kr. Inntekter fra forsikring, betalingsformidling, plassering og øvrige netto provisjonsinntekter har hatt en samlet økning på 1,2 mill. kr fra 1. kvartal 2016.

### **Eiendeler i felles kontrollert virksomhet**

Bankens eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest I AS er på hhv. 7,5 % og 5,25 %. Eierandelene er uendret siden i fjor. Eierandelene gir en andel av resultatet på 5,5 mill. kr (4,3 mill. kr) i Samarbeidende Sparebanker AS. Og 0,9 mill. kr (0,6 mill. kr) i Samarbeidende Sparebanker Bankinvest I AS. Investeringene er bokført etter kostmetoden, og resultatet fra investeringer er således ikke innarbeidet i regnskapet.

### **Driftskostnader**

Sum driftskostnader utgjorde ved utgangen av mars 25,3 mill. kr (25,9 mill. kr).

Samlede driftskostnader ble redusert med 0,6 mill. kr. Kostnadsreduksjonen tilskrives nedgang i personalkostnader på grunn av tilbakeføring av kostnader for 2016 i forbindelse med avvikling av ytelsesordningen. Digitalisering av banktjenester medfører at kostnadene til IT drift og systemutvikling har økt siste 12 mnd og forventes å øke fremover, men samtidig gi effektiviseringsgevinster på sikt.

Driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter eksklusiv verdiendring på verdipapirer utgjorde per 31. mars 57,0 % (61,3 %). Målet for banken er å ha en kostnadsprosent som er konkurransedyktig med andre banker det er naturlig å sammenligne seg med. Målsettingen for 2017 er maksimum 48 % inkl. verdiendring på verdipapirer.

### **Tap og Mislighold**

Pr 31. mars var det bokført netto tap på utlån med -0,03 mill. kr (5,2 mill. kr). Periodens tapskostnader består av endring i individuelle nedskrivninger, netto konstaterte tap og endring i gruppevise nedskrivninger. Banken har i 2017 redusert de individuelle nedskrivningene med 7,5 mill. kr.

Misligholdte utlån over 90 dager utgjorde per 31. mars 15,1 mill. kr (14,1 mill. kr), tilsvarende 0,2 % (0,2 %) av brutto utlån. Taps- og misligholdssituasjonen er spesifisert i note.

Styret har lagt vekt på at banken skal ha en moderat risikoprofil, og historisk har banken hatt lave tap på utlån og garantier. Banken har i sin kredittvurdering tatt tilbørlig hensyn til aktuelle risikofaktorer. Styret anser de avsetninger/nedskrivninger som er gjennomført i regnskapet som tilstrekkelig til å møte verdifall på dagens utlån og garantier

### **Balanseutvikling**

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av mars i år 7 623,9 mill. kr, en økning på 9,1 % fra samme tidspunkt i fjor. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån til kunder på egen bok. Volum utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er 2 739,9 mill. kr per 31. mars 2017 (2 269,4 mill. kr).

### **Utlåns- og innskuddsutvikling**

Brutto utlån inkl. SpareBank 1 Boligkreditt AS har økt med 11,5 % (10,6 %) siste 12 måneder og var 9 138,6 mill. kr ved utgangen av mars 2017. Utlån til personkunder har økt med 14,2 % siste året, mens utlånsøkningen til bedriftskunder var 2,2 %. Andelen utlån til personmarkedet utgjør 78,9 % inkludert volum overført til Boligkreditt. Det har ikke vært vesentlig endring i bankens kredittrisikoprofil siste året.

Innskudd fra kunder økte i siste 12-månedersperiode med 2,8 % (11,7 %). Innskudd fra kunder er bankens primære finansieringskilde.

## 1. kvartal 2017

Innskuddsdekning ved utgangen av mars er solid og ligger på 83,5 % (87,6%) av utlånsvolumet, og inkl. volum overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS var den 58,5 % (63,4 %).

### **Verdipapirporteføljen**

Bankens beholdning av obligasjoner, aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis utgjorde ved utgangen av mars 649,9 mill. kr (626,9 mill. kr). Av det totale beløpet utgjør obligasjoner 357,4 mill. kr. Formålet med denne beholdningen er primært å tilfredsstille retningslinjer til likviditetsreserver, samt å plassere overskuddslikviditet. Strategiske og langsiktige investeringer utgjør 238,4 mill. kr. Av de langsiktige investeringer utgjør 94,6 % investeringer i selskaper i SpareBank 1-alliansen. Omløpsaksjer/- egenkapitalbevis og aksjefond utgjør 54,1 mill. kr.

### **Gjeld**

Bankens øvrig finansiering består av verdipapirgjeld og ansvarlig kapital. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjør 1 227,4 mill. kr (897,4 mill. kr.) og ansvarlig kapital utgjør 44,8 mill. kr per 31.03.17. Banken har hatt god tilgang til finansiering i kvartalet. Liquidity Coverage Ratio (LCR) per 31.03.17 utgjør 114 %.

### **Kapitaldekning**

Per 31. mars 2017 var bankens rene kjernekapitaldekning 17,3 %. Resultatet hittil i år er ikke med i beregningen. SpareBank 1 Modum benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Styret har fastsatt mål for ren kjernekapital på minimum 15 %. Kravet til ren kjernekapital pr 31. mars 2017 for banker definert som systemkritiske er 14,5 %. Styret vurderer bankens soliditet til å være god.

Uvektet kjernekapitalandel utgjør 9,7 % ved utgangen av 1. kvartal 2017. Finanstilsynet har i brev av 31.03.2016 til Finansdepartementet foreslått at det fastsettes et lovbestemt minimumskrav på 6,0 % for norske banker.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

### **Risikoforhold og utsiktene fremover**

Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært relativt lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåkning av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen, hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Tapsutviklingen vil være avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområde spesielt.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til den generelle økonomiske utviklingen i Norge. Oljeprisen har forholdt seg lav uten at dette foreløpig ser ut til å hatt noen større ringvirkninger for øvrige sektorer. Banken har ingen direkte eksponering mot petroleumssektoren og har også begrenset indirekte eksponering gjennom leverandørleddet. Fra det lave tapsnivået de siste årene er det sannsynlig at banken kan oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er inntjenings- og soliditetsmessig forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som god.

Det er fortsatt sterk konkurranse i markedet. Norges Bank besluttet å holde styringsrenten uendret på 0,5 prosent ved rentemøtet i mai. Analysene fra Norges Bank viser samtidig til at styringsrenten vil holde seg nær 0,5 prosent de neste årene. Signaler fra andre aktører i finansbransjen antyder at rentebunnen kan være nådd.

Banken arbeider kontinuerlig med å tilpasse seg den makroøkonomiske utviklingen, regulatoriske endringer, endret kundeadferd, konkurransesituasjonen og andre utfordringer innen banksektoren. Styrets vurdering er at banken er godt posisjonert for å møte disse utfordringene.

## 1. kvartal 2017

Effektiv drift og inntekter fra produkt- og tjenesteområder bidrar sammen med volumvekst til en forventning om fortsatt god inntjening.

Styret er godt fornøyd med bankens resultat per 31. mars 2017, og forventer et godt resultat for 2017.

Vikersund, 10.05.2017

Styret i SpareBank 1 Modum

## RESULTATREGNSKAP

(beløp i hele tusen)	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
Renteinntekter o.l. inntekter	50.666	48.957	197.093
Rentekostnader o.l. kostnader	19.322	18.119	70.163
<b>Netto renteinntekter</b>	<b>31.343</b>	<b>30.838</b>	<b>126.930</b>
Provisjonsinntekter og inntekt. fra banktjenester	13.934	12.247	50.826
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	1.202	1.122	4.626
Andre driftsinntekter	111	98	606
<b>Netto provisjons- og andre driftsinntekter</b>	<b>12.842</b>	<b>11.224</b>	<b>46.807</b>
Utbytte og andre inntekter av verdipap. med var. avkast.	154	152	26.219
Netto gevinst(tap)av valuta og verdipapirer	380	584	3.699
<b>Netto avkastning finansielle eiendeler</b>	<b>534</b>	<b>736</b>	<b>29.918</b>
<b>Sum inntekter</b>	<b>44.719</b>	<b>42.798</b>	<b>203.654</b>
Personalkostnader	13.027	14.064	54.426
Administrasjonskostnader	8.119	7.232	28.761
Avskrivninger av varige driftsmidler	1.195	1.334	5.386
Andre driftskostnader	2.925	3.240	10.472
<b>Sum driftskostnader</b>	<b>25.267</b>	<b>25.870</b>	<b>99.045</b>
<b>Resultat før tap</b>	<b>19.453</b>	<b>16.928</b>	<b>104.610</b>
Tap på utlån, garantier mv.	-32	5.226	10.770
Nedskrivning og gevinst på verdipap. som holdes på l.sikt			12.504
<b>Resultat av ordinær drift før skatt</b>	<b>19.485</b>	<b>11.703</b>	<b>106.345</b>
Skatt på ordinær resultat	4.927	3.110	18.428
<b>Resultat av ordinær drift etter skatt</b>	<b>14.558</b>	<b>8.593</b>	<b>87.916</b>

## BALANSE

(beløp i hele tusen)	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
<b>Eiendeler</b>			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	20.025	24.827	25.568
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	367.418	321.174	246.828
Utlån til og fordringer på kunder	6.398.702	5.928.591	6.500.599
- Individuelle nedskrivninger utlån og fordringer på kunder	1.398	8.018	8.942
- Gruppenedskrivninger utlån og fordringer på kunder	19.300	14.650	19.300
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	357.416	380.091	327.470
Aksjer	243.889	198.214	244.386
Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	48.557	48.557	48.557
Immatriell eiendeler	2.210	2.903	2.210
Varige driftsmidler	51.820	55.969	52.740
Andre eiendeler	132.224	18.324	2.962
Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter	22.327	34.534	14.542
<b>SUM EIENDELER</b>	<b>7.623.890</b>	<b>6.990.515</b>	<b>7.437.619</b>
<b>Gjeld og egenkapital</b>			
Innskudd fra og gjeld til kunder	5.342.010	5.195.288	5.242.277
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdipapirer	1.227.407	897.396	1.190.621
Annen gjeld	58.668	34.012	32.227
Påløpte kostnader og forskuddsbet. inntekter	22.270	21.692	13.527
Avsetninger til forpliktelser og kostnader	6.063	7.098	6.034
Ansvarlig lånekapital	44.816	-	44.805
<b>Sum gjeld</b>	<b>6.701.234</b>	<b>6.155.485</b>	<b>6.529.491</b>
Opptjent egenkapital	908.098	826.437	908.128
Periodens resultat etter skatt	14.558	8.593	
<b>Sum egenkapital</b>	<b>922.656</b>	<b>835.029</b>	<b>908.128</b>
<b>SUM GJELD OG EGENKAPITAL</b>	<b>7.623.890</b>	<b>6.990.515</b>	<b>7.437.619</b>
<b>Poster utenom balansen</b>			
<i>Betingende forpliktelser</i>			
Garantier	246.119	226.395	223.053
Pantstillelser	110.000	111.348	110.000
Derivater	545.000	605.000	550.000

KAPITALDEKNING

Kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/Basel III ble innført i Norge 1. juli 2014 med overgangsbestemmelser som innebærer full gjennomføring fra 1. januar 2019. Fra og med 1. juli 2014 ble det innført nye bufferkrav jfr. Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9e. Pr 31.03.2017 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 % og kravet til systemrisikobuffer 3 %. Kravet til motstykkisk buffer er per 31.03.2017 1,5 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om at ansvarlig kapital skal utgjøre minst 4,5 % av ren kjernekapital. Finanstilsynet har videre pålagt SpareBank 1 Modum å ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,5 % av beregningsgrunnlaget for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstkravet i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Samlet krav til ren kjernekapital etter Pilar 1 og Pilar 2 er dermed 14 % pr 31.03.2017. Bankens mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 15 % og tilsvarer 1 % over minimumskravet til ren kjernekapitaldekning pr 31.03.2017.

SpareBank 1 Modum benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Ansvarlig kapital	Kapitaldekning		
	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
	BASEL III	BASEL III	BASEL III
Opplyst egenkapital	898.564	816.513	898.564
Annen egenkapital	9.534	9.924	9.564
<b>Egenkapital</b>	<b>908.098</b>	<b>826.437</b>	<b>908.128</b>
AVA fradrag	-24	-28	-24
Frdrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler		-133	
Frdrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor **	-155.257	-144.802	-135.980
<b>Ren kjernekapital</b>	<b>752.817</b>	<b>681.474</b>	<b>772.124</b>
<b>Kjernekapital</b>	<b>752.817</b>	<b>681.474</b>	<b>772.124</b>
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	44.816		44.805
Frdrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-17.808		-42.279
<b>Tilleggskapital</b>	<b>27.008</b>	<b>-</b>	<b>2.526</b>
<b>Ansvarlig kapital</b>	<b>779.826</b>	<b>681.474</b>	<b>774.650</b>
<b>Risikovektet balanse*</b>	<b>4.355.388</b>	<b>4.183.976</b>	<b>4.326.931</b>
Ren kjernekapitaldekning	17,3 %	16,3 %	17,8 %
Kjernekapitaldekning	17,3 %	16,3 %	17,8 %
Kapitaldekning	17,9 %	16,3 %	17,9 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5 %)	108.885	104.599	108.173
Motstykkisk buffer (1,5 %)	65.331	41.840	64.904
Systemrisikobuffer (3,0 %)	130.662	125.519	129.808
<b>Sum bufferkrav til ren kjernekapital</b>	<b>304.877</b>	<b>271.958</b>	<b>302.885</b>
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	195.992	188.279	194.712
Pilar 2-krav (2,5 %)	108.885		108.173
<b>Tilgjengelig ren kjernekapital</b>	<b>143.063</b>	<b>221.236</b>	<b>166.354</b>

* Spesifikasjon av risikovektet volum	Risikoveid beregningsgrunnlag:		
	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
<b>Kredittrisiko</b>			
Institusjoner	100.560	115.204	67.008
Foretak	1.306.764	1.388.401	1.375.989
Massemarked	2.014	1.658	1.953
Pantesikkerhet i eiendom	2.353.575	2.169.989	2.391.051
Forfalte engasjementer	213	2.112	23.769
Obligasjoner med fortrinnsrett	27.980	23.685	23.490
Andeler i verdipapirfond	13.521	12.012	14.000
Egenkapitalposisjoner	115.868		
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	65.975	115.429	73.199
<b>Sum kredittrisiko</b>	<b>3.986.471</b>	<b>3.828.491</b>	<b>3.970.460</b>
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	2.404	1.857	2.844
Operasjonell risiko	366.515	353.628	353.628
<b>Sum risikovektet balanse</b>	<b>4.355.388</b>	<b>4.183.976</b>	<b>4.326.931</b>

\*\*I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørsentraler og verdipapirforetak skal for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsettsats:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent
- i 2017: 80 prosent
- i 2018: 100 prosent

## Tap på utlån 1. kvartal 2017

### Individuelle nedskrivninger

utlån og garantier	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
<b>Individuelle nedskrivninger pr. 01.01</b>	8.942	3.311	3.311
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	7.541	281	339
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	-	5.000	6.100
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	327	-	282
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	330	12	412
<b>Sum individuelle nedskrivninger</b>	<b>1.398</b>	<b>8.018</b>	<b>8.942</b>

### Gruppenedskrivninger

	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
<b>Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01.</b>	19.300	14.400	14.400
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	-	250	4.900
<b>Gruppevisse nedskrivninger</b>	<b>19.300</b>	<b>14.650</b>	<b>19.300</b>

### Kostnadsført tap på utlån og garantier

	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	(7.597)	4.695	5.611
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	-	250	4.900
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskr.	7.541	281	339
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskr.	-	29	67
+/- korleksjon for amortiserte nedskrivninger	54	8	51
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	(31)	(38)	(198)
<b>Kostnadsført tap på utlån</b>	<b>(32)</b>	<b>5.226</b>	<b>10.770</b>

### Utvikling misligholdte og tapsutsatte engasjement

	31.03.2017	31.03.2016	31.12.2016
Brutto misligholdte engasjement	15.124	14.059	26.702
- individuelle nedskrivninger	1.106	711	8.470
<b>Netto misligholdte engasjement</b>	<b>14.019</b>	<b>13.348</b>	<b>18.232</b>
<b>Øvrige tapsutsatte engasjement:</b>	<b>31.03.2017</b>	<b>31.03.2016</b>	<b>31.12.2016</b>
Brutto tapsutsatte engasjement	372	10.824	1.942
- individuelle nedskrivninger	288	2.386	472
<b>Netto tapsutsatte engasjement</b>	<b>84</b>	<b>8.438</b>	<b>1.470</b>



# Bank Forsikring Og deg

---

Telefon: 02270

Telefax: 32 78 19 01

E-post: [post@modum.sparebank1.no](mailto:post@modum.sparebank1.no)

Org.nr. 937 889 186

**SpareBank**  
MODUM 